

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 184/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PROMETHEUS s. r. o.**, Štefánikova 18, Humenné, IČO 46 767 631, zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepeľovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti uzneseniam Okresného súdu Michalovce sp. zn. 25Cb/3/2021 z 3. marca 2023 a č. k. 25Cb/3/2021-202 z 8. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia čl. 14, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 25Cb/3/2021-202 z 8. júna 2023.
2. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
3. **O d k l a d á** vykonateľnosť uznesenia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 25Cb/3/2021 z 3. marca 2023, a to až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 14, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 4 a čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a priznať jej náhradu trov konania.
2. Sťažovateľka zároveň žiada odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného uznesenia sp. zn. 25Cb/3/2021 z 3. marca 2023 (ďalej len „uznesenie z 3. marca 2023“).
3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 25Cb/3/2021 podala sťažovateľka 1. decembra 2021 odvolanie proti rozsudku okresného súdu, o ktorom odvolací súd rozsudkom zo 17. marca 2022 rozhodol tak, že prvoinštančný rozsudok v celom rozsahu potvrdil.

4. Uznesením Okresného súdu Prešov uverejneným v Obchodnom vestníku 3. marca 2022 došlo k začatiu reštrukturalizačného konania voči sťažovateľke. Uverejnením ďalšieho uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022 došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky. Napokon uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022 došlo k schváleniu reštrukturalizačného plánu a ku skončeniu reštrukturalizácie.

5. Vyšší súdny úradník uznesením z 3. marca 2023 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 69 eur. V sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka namietala, že okresný súd pochybil, keď v konaní pokračoval a vydal rozhodnutie, pretože podľa § 156 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) je v dôsledku skončenia reštrukturalizácie súdne konanie zastavené *ex lege*, a to ako celok. Okresný súd uznesením č. k. 25Cb/3/2021-202 z 8. júna 2023 (ďalej len „uznesenie z 8. júna 2023“) sťažnosť sťažovateľky zamietol. Konštatoval, že poplatková povinnosť vznikla sťažovateľke podaním odvolania 1. decembra 2021. Súd môže súdny poplatok vyrubiť a vymáhať až po vzniku poplatkovej povinnosti. Vyrubiť súdny poplatok môže súd najneskôr do troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným. Okresný súd správne uložil sťažovateľke povinnosť zaplataenia súdneho poplatku za odvolanie, keďže neuplynula lehota troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným (2021).

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že poplatková povinnosť jej vznikla podaním odvolania 1. decembra 2021, čo nerozporoval ani okresný súd. V zmysle § 120 zákona o konkurze a reštrukturalizácii teda ide o pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou. Keďže predmetná pohľadávka nebola v reštrukturalizačnom konaní uplatnená riadne a včas, došlo k zániku nároku momentom zverejnenia uznesenia o potvrdení plánu a skončení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022, pričom konanie vedené na okresnom súde sa zastavilo *ex lege*. Okresný súd preto nepostupoval procesne správne ak vydal rozhodnutie v neexistujúcom konaní, nerešpektujúc kogentné ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Možnosť vymáhať pohľadávku, ktorá nebola v reštrukturalizácii uplatnená formou prihlášky, zanikla, a preto ju nemožno ani dodatočne vyrubiť a vymáhať od sťažovateľky. Zmyslom a účelom reštrukturalizácie je okrem postupného kolektívneho uspokojenia veriteľov aj ozdravenie podniku a pokračovanie v podnikateľskej činnosti. Preto, ak by bolo možné aj po skončení reštrukturalizačného konania vydávať rozhodnutia v *ex lege* zastavených konaniach, na základe ktorých by boli vyrubené a vymáhané súdne pohľadávky, u ktorých došlo k ich zániku a ktoré by tak aj po skončení ozdravného procesu nanovo začali ozdravený podnik zaťažovať neočakávanými výdavkami, celý proces reštrukturalizácie by tým bol zmarený.

7. Okresný súd sa v napadnutom uznesení z 8. júna 2023 nijakým spôsobom nevysporiadal s argumentmi sťažovateľky a úplne odignoroval jej tvrdenie o tom, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka z 3. marca 2023 bolo vydané v *ex lege* zastavenom konaní. K namietanému postupu v rozpore s kogentnými normami zákon o konkurze a reštrukturalizácii nezaujal žiadne stanovisko,

a preto je jeho postup svojvoľný a jeho rozhodnutie arbitrárne, neakceptovateľné a ústavne neudržateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľka sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia označených práv napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka o vyrubení súdneho poplatku, ako aj uznesením sudcu okresného súdu, ktorým bola jej sťažnosť, nasmerovaná proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, zamietnutá.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému uzneseniu z 3. marca 2023 vydanému vyšším súdnym úradníkom:

10. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenia vyššieho súdneho úradníka, keďže ho už preskúmal na základe sťažnosti sťažovateľky okresný súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu jej základným právam. Z uvedeného dôvodu ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.2. K namietanému uzneseniu z 8. júna 2023 vydanému sudcom:

11. Ústavný súd zistil, že pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu vydaným sudcom, v tejto časti ústavnej sťažnosti sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na jej prijatie na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej. Preto ústavnú sťažnosť v tejto časti prijal podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

IV.

Odklad vykonateľnosti

12. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom. Jeho vykonateľnosťou totiž podľa sťažovateľky dôjde k ohrozeniu zmyslu a účelu reštrukturalizačného konania, ktorým je jednak postupné kolektívne uspokojenie veriteľov prihlásených pohľadávok a jednak ozdravenie podniku a pokračovanie v podnikateľskej činnosti; ak by bolo možné aj po skončení reštrukturalizačného konania vydávať rozhodnutia v *ex lege* zastavených konaniach, na základe ktorých by boli vyrubené a vymáhané súdne pohľadávky, pri ktorých došlo k zániku nároku a ktoré by tak aj po skončení

ozdravného procesu nanovo začali ozdravený podnik zaťažovať neočakávanými výdavkami, celý proces reštrukturalizácie by tým bol zmarený.

15. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

16. Ústavný súd neopomína, že sťažovateľka navrhuje odložiť vykonateľnosť uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom. Vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok právomoci. Sťažovateľka sa však nemýli, keď nenavrhol odložiť vykonateľnosť uznesenia, ktorým bola jeho sťažnosť podaná podľa Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) zamietnutá. Koncepcia vykonateľnosti uznesení obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku totiž vychádza z pravidla (§ 238 ods. 3 CSP), podľa ktorého ak uznesenie ukladá povinnosť plniť, lehota na plnenie začína plynúť od doručenia uznesenia; jej uplynutím je uznesenie vykonateľné. To v konečnom dôsledku znamená, že podanie sťažnosti proti uzneseniu nemá suspenzívne účinky na jeho vykonateľnosť, ale len na jeho právoplatnosť (§ 247 CSP). Preto by prípadný sťažovateľkin návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia sudcu, na prieskum ktorých ústavný súd právomoc má (a v tejto časti aj ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie), nebol spôsobilý dosiahnuť účel mimoriadneho opatrenia podľa § 129 zákona o ústavnom súde. Špecifická koncepcia vykonateľnosti uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom preto odôvodňuje výklad § 129 zákona o ústavnom súde, resp. jeho uplatnenia na okolnosti sťažovateľkinej veci tak, aby sa účel dočasného odkladu vykonateľnosti nezmaril. Ústavný súd preto zohľadnil, že uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom bolo ústavnou sťažnosťou napadnuté, a tak je hypotéza § 129 zákona o ústavnom súde na podklade jeho doslovného jazykového výkladu naplnená. To umožňuje odložiť vykonateľnosť uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktoré má v aktuálnom procesnom stave charakter exekučného titulu a jeho núteným výkonom môže dôjsť k definitívnemu zásahu do základného práva sťažovateľky vlastniť majetok, hoci ústavný súd ešte meritórne nerozhodol, či výsledky rozhodovania okresného súdu o poplatkovej povinnosti predmetné základné právo porušujú. Preto ústavný súd návrhu sťažovateľky vyhovel a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom (bod 3 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu